

Vergaderjaar 2005–2006

30 550 III

Jaarverslag en slotwet Ministerie van Algemene Zaken, Kabinet der Koningin en Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2005

Nr. 2

RAPPORT BIJ HET JAARVERSLAG 2005 VAN HET MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN, KABINET DER KONINGIN EN COMMISSIE VAN TOEZICHT BETREFFENDE DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN (III)

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 17 mei 2006

Hierbij bieden wij u aan het op 8 mei 2006 door ons vastgestelde «Rapport bij het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, Kabinet der Koningin en Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (III)».

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

Jhr. mr. W.M. de Brauw,
secretaris

Inhoud

Samenvatting		5
Audit-Actielijst 2006		7
1	Inleiding	9
1.1	Rapport bij het jaarverslag	9
1.2	Het Ministerie van Algemene Zaken	10
1.2.1	Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie	10
1.3	Het Kabinet der Koningin	10
1.4	De Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	10
1.5	Opzet van het onderzoek	11
1.6	Leeswijzer	11
2	Jaarverslag	12
2.1	Financiële informatie en saldibalans	12
2.1.1	Oordeel financiële informatie	12
2.1.2	Oordeel saldibalans en toelichting	14
2.2	Informatie over de bedrijfsvoering bij het Ministerie van Algemene Zaken	15
2.2.1	Oordeel informatie over de bedrijfsvoering	15
2.3	Informatie over de bedrijfsvoering bij het Kabinet der Koningin	15
2.3.1	Oordeel informatie over de bedrijfsvoering	15
2.4	Informatie over de bedrijfsvoering bij de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	16
2.4.1	Oordeel informatie over de bedrijfsvoering	16
2.5	Informatie over beleid bij het Ministerie van Algemene Zaken	16
2.5.1	Oordeel informatie over beleid	16
2.5.2	VBTB-toets	17
3	Bedrijfsvoering	19
3.1	Bevindingen bedrijfsvoering	19
3.1.1	Inkoopproces	19
3.1.2	ICT-beheer en de informatiebeveiliging	20
3.1.3	Personele uitgaven	20
3.1.4	Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie	20
3.1.5	Overige aandachtspunten	21
3.1.6	Bedrijfsvoering Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	21
3.2	Conclusies	21
3.2.1	Oordeel financieel beheer, materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties	21
3.2.2	Conclusies overige bedrijfsvoering	21
4	Reactie minister	22
Bijlage 1	Overzicht begrote en verantwoorde bedragen 2005	23
Bijlage 2	Verklarende woordenlijst	25

SAMENVATTING

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken (AZ), het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (begrotingshoofdstuk III) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt. Daarnaast hebben wij de bedrijfsvoering en de beleidsinformatie van het ministerie onderzocht. In dit rapport zijn de oordelen en de belangrijkste resultaten van het onderzoek opgenomen. De volgende passages vatten deze resultaten kort samen.

Financiële informatie

De uitgaven van het ministerie bedroegen in 2005 € 50,6 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 51,3 miljoen en de ontvangsten € 5,7 miljoen.

De baten van baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie bedroegen in 2005 € 41,9 miljoen en de lasten € 41,3 miljoen.

De uitgaven van het Kabinet der Koningin bedroegen in 2005 € 2,1 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 2,1 miljoen en de ontvangsten € 0,005 miljoen.

De uitgaven van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten bedroegen in 2005 € 0,5 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 0,5 miljoen en de ontvangsten € 0,005 miljoen. De financiële informatie in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (begrotingshoofdstuk III) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt.

Bedrijfsvoering

Het onderzoek naar de bedrijfsvoering heeft de volgende resultaten opgeleverd.

De onderzochte onderdelen van het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties in 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten voldoen aan de gestelde eisen.

De Algemene Rekenkamer heeft geen onvolkomenheden in de bedrijfsvoering geconstateerd in 2005.

Hoewel het inkoopproces en het contractbeheer in de loop van 2005 verder zijn verbeterd heeft het beheer nog niet het gewenste eindresultaat voor deze onderdelen bereikt. In 2006 moet zichtbaar worden of de getroffen maatregelen effectief zijn. Het ministerie heeft de afgelopen jaren overigens geen grote risico's gelopen, zoals blijkt uit het feit dat er in 2005 geen fouten en onzekerheden zijn geconstateerd die de kritische tolerantiegrenzen overschrijden.

Ten aanzien van het ICT-beheer en de informatiebeveiliging vraagt de Algemene Rekenkamer met name aandacht voor het autorisatiebeheer en het aansluiten van de rechten van de systeembeheerders op de vereisten van functiescheiding.

De Dienst Publiek en Communicatie heeft per 1 januari 2005 de formele status van baten-lastendienst. Het eerste jaar is redelijk goed verlopen. De dienst kan de financiële verantwoording nog verbeteren, vooral wat betreft het treffen van voorzieningen. De Algemene Rekenkamer beveelt dan ook aan om een voorzieningenbeleid te ontwikkelen.

Beleidsinformatie

Voor het Ministerie van Algemene Zaken kunnen geen maatschappelijke effecten (outcome-indicatoren) worden benoemd door de aard van de werkzaamheden en omdat de begroting van het Ministerie van Algemene Zaken niet aan een specifiek beleidsveld is gekoppeld. Het ministerie hanteert echter wel de uitgangspunten van VBTB.

De informatie in het jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ sluit in onvoldoende mate aan op de begroting 2005. De prestatie-indicatoren en streefwaarden over de uitvoering van het algemeen communicatiebeleid komen niet terug in het jaarverslag. Het ontbreken van de informatie is het gevolg van een strikte toepassing van de Rijksbegrotingsvoorschriften.

De informatie over het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ is op deugdelijke wijze tot stand gekomen.

Reactie minister

De minister van Algemene Zaken constateert tot zijn genoegen dat de bedrijfsvoering geen onvolkomenheden kent en dat het jaarverslag 2005, de bijbehorende saldibalans, het financieel- en materieel beheer, alsmede de daartoe bijgehouden administraties voldoen aan de gestelde eisen.

Hij zegt toe om de verdere verbetermogelijkheden op het gebied van inkoop, personeelsbeheer, het ICT-beheer en de informatiebeveiliging de nodige aandacht te geven.

De Audit-Actielijst (AAL) laat zien op welke punten de Algemene Rekenkamer vindt dat het ministerie actie moet ondernemen. De AAL 2006 bouwt voort op de AAL 2005. De lijst meldt de verbetermaatregelen die de minister heeft aangekondigd en de termijn waarbinnen ze moeten leiden tot verbetering. Ook biedt de AAL inzicht in de voortgang van verbeteracties die de minister eerder heeft ingezet.

▶ = eerste jaar van constatering

Art. nr. en bedrag	Stand van zaken	Conclusie	Aanbeveling	Toezegging minister
Beleidsinformatie				
2005	In zijn brief van 23 juni 2005 (TK 29949, nr. 26) informeert de minister de Tweede Kamer over de mogelijkheden voor het rapporteren over maatschappelijke doelen en prestaties in de begroting van AZ. ('comply or explain'). De inhoud van deze brief is betrokken bij de beoordeling van het Jaarverslag 2005. De realisatie van de in de brief genoemde prestaties en streefwaarden blijkt onvoldoende uit het jaarverslag. Het ontbreken van de informatie is het gevolg van een strikte toepassing van de Rijksbegrotingsvoorschriften.	In het Jaarverslag 2005 zijn in tegenstelling tot de Begroting 2005 geen meetbare prestatiegegevens opgenomen.	Laat het jaarverslag aansluiten op de begroting en geef een toelichting op de verschillen.	Geen reactie.
Financieel Beheer Aandachtspunten				
2004	In de loop van 2005 is verdere invulling gegeven aan de verbeteringen van het inkoopproces (inrichting van een inkoopondersteunend informatiesysteem) en het contractbeheer (contractregister en contractdossier).	Het gewenste eindresultaat is voor deze onderdelen van het beheer nog niet geheel bereikt.	Definitief implementeren van verbeteringen en toezien op de effectiviteit van de getroffen maatregelen.	Hieraan wordt aandacht gegeven.
2005	Het vastleggen van mutaties in personele uitgaven en het zichtbaar maken van de interne controle hierop is voor verbetering vatbaar. In enkele gevallen is afgeweken van de wet-	Het beheer van de personele uitgaven is een punt van aandacht.		Hieraan wordt aandacht gegeven.

2005

Art. nr. en bedrag	Stand van zaken	Conclusie	Aanbeveling	Toezegging minister
	<p>Het ICT-beheer en de informatiebeveiliging kunnen op de volgende onderdelen verbeterd worden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Wet Bescherming Persoonsgegevens implementeren;• toetsen aan VIR-maatregelen om mogelijke hiaten in beveiliging te identificeren;• autorisatiebeheer;• beheer bevoegdheden van systeembeheerders.	<p>Het ministerie kan de mogelijke risico's in de informatiebeveiliging nog verder mitigeren.</p>		<p>Hieraan wordt aandacht gegeven.</p>

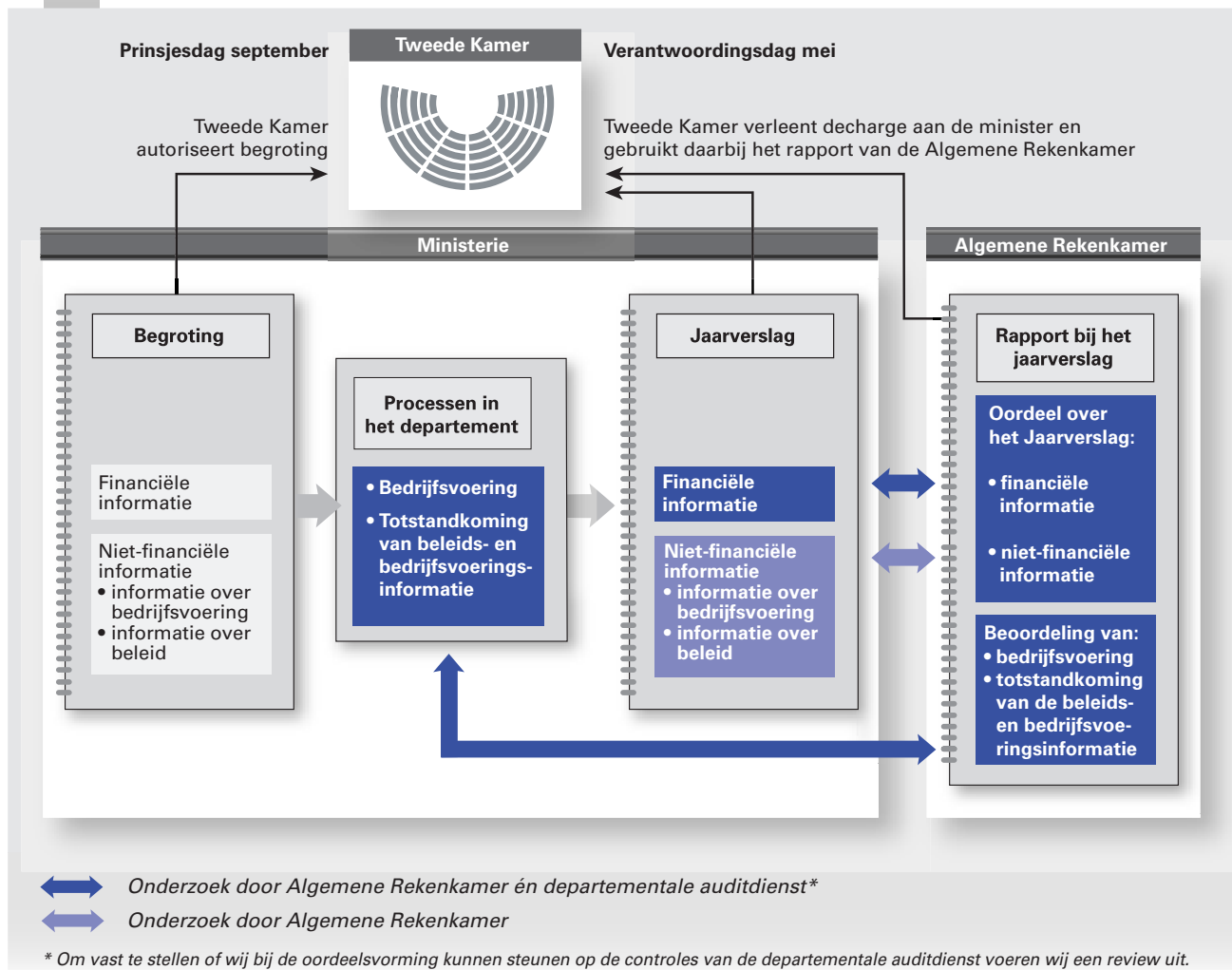
1 INLEIDING

1.1 Rapport bij het jaarverslag

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken (begrotingshoofdstuk III) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt. Daarnaast hebben wij de bedrijfsvoering van het ministerie onderzocht en het financieel beheer en materieelbeheer beoordeeld. In dit rapport vindt u de oordelen en de belangrijkste resultaten van het onderzoek. In figuur 1 staat wat de Algemene Rekenkamer wanneer onderzoekt en voor wie.

Figuur 1

Plaats onderzoek Algemene Rekenkamer in het proces van begroting tot verantwoording

1.2 Het Ministerie van Algemene Zaken

Het Ministerie van Algemene Zaken bevordert de eenheid van het algemeen regeringsbeleid, geeft voorlichting over het Koninklijk Huis en draagt de verantwoordelijkheid voor de coördinatie van het communicatiebeleid van de ministeries. Het ministerie is te typeren als een departement met hoofdzakelijk transactie-uitgaven en- ontvangsten. Er is geen beleidsveld waarover het specifiek verantwoording aflegt; zijn rol en taken liggen vast in de Grondwet.

De uitgaven en ontvangsten van het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten zijn in afzonderlijke verantwoordingsstaten opgenomen om een duidelijk onderscheid te kunnen maken tussen de organisaties. Ook is er voor de verschillende organisaties een afzonderlijke saldibalans opgesteld. De beheersafspraken inclusief de (kwaliteit van) dienstverlening zijn met beide organisatie vastgelegd en geformaliseerd.

De uitgaven van het ministerie in 2005 bedragen € 50,6 miljoen. De verplichtingen € 51,3 miljoen en de ontvangsten € 5,7 miljoen.

1.2.1 Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie

De Dienst Publiek en Communicatie (DPC) helpt de overheid beter te communiceren met burgers door middel van het (gecombineerd) aanbieden van communicatiediensten, communicatieadviezen en communicatiekennis. Hiervoor staan collectieve dienstverlening en maatwerk ter beschikking. De Dienst Publiek en Communicatie heeft per 1 januari 2005 de formele status van baten-lastendienst verkregen.

De baten van DPC in 2005 bedragen € 41,9 miljoen en de lasten € 41,3 miljoen.

1.3 Het Kabinet der Koningin

Het Kabinet der Koningin (KdK) draagt zorg voor de ambtelijke ondersteuning van de koningin bij de uitoefening van haar staatsrechtelijke taken en fungeert als schakel tussen Koningin en ministers.

De uitgaven van het KdK in 2005 bedragen € 2,1 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 2,1 miljoen en de ontvangsten € 0,005 miljoen.

1.4 De Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

De Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CvT) heeft de volgende taken:

- Zij houdt toezicht op de rechtmatige uitvoering van wat bij of krachtens de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 en de Wet veiligheidsonderzoeken is gesteld.
- Zij licht de betrokken ministers in en adviseert hen over haar bevindingen.
- Zij adviseert de betrokken minister, als zij klachten onderzoekt en beoordeelt.
- Zij adviseert de betrokken minister, als die artikel 34 van de Wet op de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 uit moet voeren.

De uitgaven van de CvT in 2005 bedragen € 0,5 miljoen. De verplichtingen bedroegen € 0,5 miljoen en de ontvangsten € 0,005 miljoen.

1.5 Opzet van het onderzoek

De Algemene Rekenkamer heeft op basis van een risicoanalyse en de Audit-Actielijst 2005 een programma opgesteld voor het jaarlijkse rechtmatigheidsonderzoek bij het Ministerie van Algemene Zaken. Daarbij zijn geen onderwerpen geïdentificeerd die een potentieel risico vormen voor het departement en waarvan de Tweede Kamer op de hoogte zou moeten worden gebracht.

De Algemene Rekenkamer heeft zoals ieder jaar ook reviews uitgevoerd op de controles van de departementale auditdienst. Dit doet zij om vast te kunnen stellen of zij bij haar oordeelsvorming de bevindingen van de auditdienst kan gebruiken.

1.6 Leeswijzer

Dit rapport bij het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (begrotingshoofdstuk III) omvat, behalve een samenvatting en een inleiding, drie hoofdstukken. Hoofdstuk 2 beschrijft het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag en de saldibalans.

Hoofdstuk 3 is gewijd aan de bedrijfsvoering van het ministerie en bevat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer en materieelbeheer van het Ministerie van AZ, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten. Ook de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering worden in dat hoofdstuk beschreven.

De reactie van de minister opgenomen in hoofdstuk 4.

Dit rapport telt verder twee bijlagen. In bijlage 1 staan de begrote en verantwoorde bedragen 2005, in bijlage 2 een verklarende woordenlijst.

2 JAARVERSLAG

De Algemene Rekenkamer heeft het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (begrotingshoofdstuk III) beoordeeld. Wij hebben onderzocht of het ministerie het geld volgens de regels heeft uitgegeven en in het jaarverslag daarover goed verantwoording aflegt. Waar dit niet het geval is, spreken wij respectievelijk van een onrechtmatigheid of van een ondeugdelijke weergave.

In dit hoofdstuk staat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag als geheel. Dit oordeel is opgebouwd uit deelvondelen over de volgende onderdelen van het jaarverslag:

- financiële informatie en saldibalans;
- informatie over bedrijfsvoering;
- informatie over beleid.

Deze deelvondelen komen aan de orde in de volgende paragrafen.

Oordeel jaarverslag

Het jaarverslag over 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt.

2.1 Financiële informatie en saldibalans

Met «financiële informatie» wordt bedoeld:

- alle verplichtingen, uitgaven, ontvangsten in de verantwoordingsstaat van het ministerie en de toelichting daarbij;
- alle baten, lasten, kapitaaluitgaven, kapitaalontvangsten, balansposten in de verantwoordingsstaat over de baten-lastendiensten en de toelichting daarbij. Bij het Ministerie van Algemene Zaken gaat het om de Dienst Publiek en Communicatie (DPC).

De «saldibalans» is een overzicht van de posten die aan het eind van het jaar nog openstaan en die naar het volgende jaar moeten worden meegenomen.

De CW 2001 stelt de volgende eisen aan de financiële informatie en de saldibalans:

- rechtmatig totstandgekomen;
- op deugdelijke wijze weergegeven;
- overeenkomstig de verslaggevingseisen opgesteld.

2.1.1 Oordeel financiële informatie

De financiële informatie in het jaarverslag over 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (begrotingshoofdstuk III) voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt.

2.1.1.1 Verantwoordingsstaat ministerie van Algemene Zaken en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de

verantwoordingsstaat 2005 is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 1

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2005, Ministerie van AZ (x € 1 miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	51,3	50,6	5,7

Het bedrag aan verplichtingen en uitgaven bevat in totaal € 1,3 miljoen respectievelijk € 0,6 miljoen aan overschrijdingen. Als de Staten-Generaal niet akkoord gaan met de desbetreffende Slotwet-mutaties, zal de Algemene Rekenkamer het positieve oordeel over de financiële informatie in het jaarverslag mogelijk moeten herzien.

2.1.1.2 Verantwoordingsstaat Kabinet der Koningin en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de verantwoordingsstaat 2005 is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 2

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2005, Kabinet der Koningin (x € 1 miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	2,1	2,1	–

2.1.1.3 Verantwoordingsstaat Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de verantwoordingsstaat 2005 is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 3

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2005, Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (x € 1 miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	0,5	0,5	0,0

2.1.1.4 Verantwoordingsstaat Dienst Publiek en Communicatie en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de staat van de baten-lasten van de Dienst publiek en Communicatie 2005 is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd dat er geen belangrijke fouten en onzekerheden zijn in de rechtmatigheid, de deugdelijke weergave en het voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften.

Overzicht 4
Bedragen van de staat van baten en lasten 2005, Dienst Publiek en Communicatie
(x € 1 miljoen)

	Baten	Lasten
Totaalbedragen	41,9	41,3

2.1.2 Oordeel saldibalans en toelichting

De saldibalansen 2005 van het Ministerie van AZ, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en de toelichting daarop voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt.

2.1.2.1 Oordeel saldibalans en toelichting Ministerie van Algemene Zaken

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 5
Saldibalans per 31 december 2005, Ministerie van Algemene Zaken (x € 1 miljoen)

Totaalsaldo (debet + credit)	139,6
Beoordeeld totaal saldibalans debet + credit ¹	12,4

¹ Uitgaven en ontvangsten ten laste van de begroting en tegenrekeningen tellen niet mee voor het beoordeelde totaal.

2.1.2.2 Oordeel saldibalans en toelichting Kabinet der Koningin

De saldibalans 2005 van het Kabinet der Koningin en de toelichting daarop voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt. Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2005 van het Kabinet der Koningin is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 6
Saldibalans per 31 december 2005, Kabinet der Koningin (x € 1 miljoen)

Totaalsaldo (debet + credit)	4,2
Beoordeeld totaal saldibalans	0,1

2.1.2.3 Oordeel saldibalans en toelichting Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

De saldibalans 2005 van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en de toelichting daarop voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2005 van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 7

Saldibalans per 31 december 2005, Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (x € 1 miljoen)

Totaalsaldo (debet + credit)	1,0
Beoordeeld totaal saldibalans	0,5

2.2 Informatie over de bedrijfsvoering bij het Ministerie van Algemene Zaken

Informatie over de bedrijfsvoering is opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag. De minister geeft een positief beeld van de bedrijfsvoering. De werking van de getroffen beheersingsmaatregelen en de administratieve organisatie wordt gemonitord. Bij de uitvoering zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest om specifieke maatregelen te treffen. Verder geeft de minister aan dat de niet financiële informatie op controleerbare wijze tot stand is gekomen.

2.2.1 Oordeel informatie over de bedrijfsvoering

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingseisen.

De resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de bedrijfsvoering zelf van het Ministerie van Algemene Zaken zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

2.3 Informatie over de bedrijfsvoering bij het Kabinet der Koningin

Informatie over de bedrijfsvoering is opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf. Bij het Kabinet der Koningin geeft de minister aan dat de bedrijfsvoering en in het bijzonder het financieel en materieel beheer in 2005 is gemonitord. Daarbij zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest tot het treffen van specifieke maatregelen. De niet-financiële informatie is voorts op controleerbare wijze tot stand gekomen.

Omdat de beheersorganisatie een beperkte omvang heeft, is het niet doelmatig om een compleet stelsel van controletechnische functiescheidingen in te stellen. De Algemene Rekenkamer merkt het gehanteerde stelsel als voldoende aan.

2.3.1 Oordeel informatie over de bedrijfsvoering

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingseisen.

De resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de bedrijfsvoering zelf van het Kabinet der Koningin zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

2.4 Informatie over de bedrijfsvoering bij de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Informatie over de bedrijfsvoering is opgenomen in de bedrijfsvoeringsparagraaf. Bij de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten geeft de minister aan dat de bedrijfsvoering in 2005 en in het bijzonder het financieel beheer is gemonitord. Daarbij zijn geen onrechtmatigheden van enig belang geconstateerd, noch is er aanleiding geweest tot het treffen van specifieke maatregelen. Gelet op de omvang van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is er geen sprake van materieelbeheer van enige omvang. Omdat de beheersorganisatie een beperkte omvang heeft, is het niet doelmatig om een compleet stelsel van controletechnische functiescheidingen in te stellen. De Algemene Rekenkamer merkt het gehanteerde stelsel als voldoende aan.

2.4.1 Oordeel informatie over de bedrijfsvoering

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingseisen.

De resultaten van het onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de bedrijfsvoering zelf van de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

2.5 Informatie over beleid bij het Ministerie van Algemene Zaken

Bij het beoordelen van de beleidsinformatie in het jaarverslag kijkt de Algemene Rekenkamer naar de wijze waarop de informatie over het beleid tot stand komt en naar de mate waarin deze voldoet aan de verslaggevingseisen. Ook onderwerpen wij de jaarverslagen aan de «VBTB-toets». Wij bekijken daarbij of per operationele doelstelling concrete informatie is opgenomen over doelen, prestaties en middelen en zo niet, of het ontbreken van die informatie wordt uitgelegd («comply or explain»).

In het kamerstuk TK 29 949, nr. 26 licht de minister van Algemene Zaken toe dat de algemene beleidsdoelstelling van het ministerie logisch voortvloeit uit de Grondwet en dat er geen sprake is van een beleidsveld. De aard van de werkzaamheden en het ontbreken van een specifiek beleidsveld in de begroting van het Ministerie van AZ biedt geen aanknopingspunten tot het benoemen van maatschappelijke effecten (outcome-indicatoren). De uitgangspunten van VBTB past het ministerie overigens wel zo veel mogelijk toe. Zo is in de begroting 2005 aangegeven wat het ministerie wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en wat het mag kosten.

2.5.1 Oordeel informatie over beleid

De informatie over het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ is op deugdelijke wijze tot stand gekomen. De informatie in het jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ sluit in voldoende mate aan op de begroting 2005. De prestatie-indicatoren en streefwaarden over de uitvoering van het algemeen communicatiebeleid

komen niet terug in het jaarverslag. Hierdoor is op basis van het jaarverslag niet vast te stellen welke prestaties in 2005 zijn geleverd door DPC. Wij hebben wel vastgesteld dat de informatie is opgenomen in het jaarverslag van de Dienst Publiek en Communicatie. Het ontbreken van de informatie is het gevolg van een strikte toepassing van de Rijksbegrotingsvoorschriften. Hierin is aangegeven dat de verantwoordingsstaten van de baten-lastendiensten in het jaarverslag niet worden toegelicht.

2.5.2 VBTB-toets

De begroting van het Ministerie van Algemene Zaken heeft slechts één beleidsartikel: bevorderen van de eenheid van het algemeen overheidsbeleid. Binnen deze algemene beleidsdoelstelling worden vier operationele doelstellingen onderscheiden:

- coördinatie van het algemeen overheidsbeleid;
- coördinatie van het algemeen communicatiebeleid;
- het leveren van bijdragen aan de lange-termijn beleidsontwikkeling van het overheidsbeleid;
- algemeen.

Het ontbreken van een maatschappelijk effect en specifieke beleidsveld is voor de Algemene Rekenkamer aanleiding geweest de VBTB-toets bij het Ministerie van Algemene Zaken enigszins te beperken.

Beleidsprioriteiten

De minister neemt de volgende onderwerpen op onder de beleidsprioriteiten:

- innovatieplatform;
- waarden en normen;
- rol en positie van de Minister-President;
- gemeenschappelijk communicatiebeleid;
- buitenlandbeleid.

Er wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen en de bereikte resultaten. De beleidsprioriteiten van het ministerie zijn verder niet terug te vinden in de toelichting bij het beleidsartikel om de samenhang tussen de beleidsprioriteiten en de operationele doelstellingen vast te stellen.

Begroting 2005

Bij de operationele doelstelling «coördinatie van het algemeen communicatiebeleid» heeft het ministerie kwalitatieve prestatiegegevens opgenomen voor het ontwikkelen en coördineren van het algemeen communicatiebeleid. Bij de uitvoering door de Dienst Publiek en Communicatie van het algemeen communicatiebeleid zijn de prestatiegegevens kwantitatief. Bij de instelling van deze dienst zijn de output-indicatoren benoemd die zowel de doelmatigheid als de kwaliteit van de uitvoering afdekken.

Ook voor de operationele doelstelling «het leveren van bijdragen aan de lange-termijn beleidsontwikkeling van het overheidsbeleid» zijn enkele output-indicatoren opgenomen.

Jaarverslag 2005

De informatie in het jaarverslag 2005 sluit aan op de begroting 2005, met uitzondering van de informatie over de uitvoering van het algemeen communicatiebeleid. De Dienst Publiek en Communicatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het algemeen communicatiebeleid. De bijbehorende prestatie-indicatoren en streefwaarden, zoals opgenomen in de begroting 2005 komen niet terug in het jaarverslag. Het jaarverslag 2005 van het Ministerie van AZ geeft hierdoor onvoldoende inzicht in de

geleverde prestaties ten aanzien van de uitvoering van het Algemeen Communicatiebeleid. Wij hebben wel vastgesteld dat de informatie is opgenomen in het jaarverslag van de Dienst Publiek en Communicatie. Het ontbreken van de informatie is het gevolg van een strikte toepassing van de Rijksbegrotingsvoorschriften. Hierin is aangegeven dat de verantwoordingsstaten van de baten-lastendiensten in het jaarverslag niet worden toegelicht.

De informatiewaarde van het jaarverslag van het Ministerie van AZ kan worden verbeterd door de kwantitatieve prestatiegegevens betreffende overheidscommunicatie hierin op te nemen. Wij hebben geconstateerd dat in de begroting 2006 al kwantitatieve prestatiegegevens zijn opgenomen en spreken de verwachting uit dat het jaarverslag 2006 goed aansluit op de begroting van dat jaar.

3 BEDRIJFSVOERING

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen van de Algemene Rekenkamer over de bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen en is gericht op het realiseren van taken en doelen van de organisatie. Onder de bedrijfsvoering vallen:

- het financieel beheer en materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties;
- de controle door de departementale auditdienst;
- de totstandkoming van de financiële informatie, bedrijfsvoeringsinformatie en beleidsinformatie in het jaarverslag.

Wij baseren ons oordeel over het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties op eisen die de CW 2001 stelt. Het financieel beheer en het materieelbeheer moeten rechtmatig, ordelijk en controleerbaar zijn en zo doelmatig mogelijk zijn ingericht. De administraties moeten daarnaast ook inzicht bieden in het gevoerde beheer.

Dit hoofdstuk geeft eerst de bevindingen die de Algemene Rekenkamer in haar onderzoek naar de bedrijfsvoering heeft geconstateerd (§ 3.1). In de conclusie is het oordeel te vinden over het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties (§ 3.2).

3.1 Bevindingen bedrijfsvoering

In deze paragraaf staan de bevindingen van de Algemene Rekenkamer bij het Ministerie van Algemene Zaken over achtereenvolgens:

- inkoopproces;
- ICT-beheer;
- informatiebeveiliging;
- personele uitgaven;
- Dienst Publiek en Communicatie.

Daarna volgen enkele algemene aandachtspunten voor de bedrijfsvoering. Tot slot gaan we in op de bedrijfsvoering van het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

3.1.1 Inkoopproces

De herstructurering van het inkoopproces staat al enige jaren op de agenda bij het Ministerie van AZ. Hoewel het inkoopproces (inrichting van een inkoopondersteunend informatiesysteem) en het contractbeheer (contractregister en contractdossier) in de loop van 2005 wel verder zijn verbeterd, is het gewenste eindresultaat voor deze onderdelen van het beheer nog niet helemaal bereikt. De kwaliteit van de verbeteringen is pas in 2006 vast te stellen. Dit betekent overigens niet dat het ministerie hierdoor grote risico's heeft gelopen. De geconstateerde fouten en onzekerheden zijn namelijk onder de kritische tolerantiegrens gebleven.

Contractbeheer

De registratie van contracten is in de tweede helft van 2005 verbeterd. Verbeteringen zijn nog noodzakelijk op de volgende aspecten:

- de volledige en tijdige aanlevering van contracten en wijzigingen daarop;

- de registratie van mantelcontracten en de koppeling met de financiële verplichting die daarbij horen.

De Algemene Rekenkamer wijst er op dat het contractbeheer ook al in 2004 verbetering behoeft. Zij zal in 2006 nagaan of de genomen maatregelen voldoende zijn en of het contractbeheer helemaal op orde is.

De risico's van tekortkomingen in het contractbeheer kunnen leiden tot onrechtmatige betalingen of tot onzekerheid over de rechtmatigheid. Zo constateert de auditdienst bij de controle van 2005 van enkele facturen in 2005 dat de tarieven niet aansluiten met de tarieven in de contracten.

3.1.2 ICT-beheer en de informatiebeveiliging

Ten aanzien van het ICT-beheer en de informatiebeveiliging vraagt de Algemene Rekenkamer met name aandacht voor de volgende verbeteringen:

- Het implementeren van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de in dit kader verplichte risico-analyse uitvoeren;
- Duidelijkheid verschaffen over de wijze waarop de controle op de naleving van VIR-maatregelen is opgezet en hoe deze wordt uitgevoerd. Dit om mogelijke bestaande hiaten in de beveiliging te identificeren en maatregelen te treffen;
- Het beheer van bevoegdheden en de hieraan gekoppelde uitgifte van autorisaties;
- De beheersrechten en de loggingsfaciliteiten van systeembeheerders aan laten sluiten op de vereisten van adequate functiescheiding;
- De risico's die nog worden gelopen bij Postbus 51 in verband met een sterk toegenomen belang van internet. De ICT-infrastructuur wordt inmiddels versterkt om het toegenomen gebruik te kunnen beheersen.

3.1.3 Personele uitgaven

Het beheer van de personele uitgaven is een nieuw aandachtspunt. In 2005 is geconstateerd dat de vastlegging van gegevens van de mutaties en het zichtbaar maken van de interne controle hierop nog voor verbetering vatbaar is. Bovendien is gebleken dat in enkele gevallen is afgeweken van de wettelijke vereisten, omdat verlof niet zichtbaar geautoriseerd is overgeheveld naar volgend jaar en omdat overuren in strijd met de regels niet zichtbaar zijn gecompenseerd met verlof of zijn uitbetaald voor functionarissen in schaal 11 en hoger. Er zijn maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen.

3.1.4 Baten-lastendienst Dienst Publiek en Communicatie

De centrale media-inkoop is per 1 januari 2006 uitgebreid naar mede-overheden. De overeenkomst voor media-inkoop is uitgebreid met het debiteurenbeheer en de incasso van de gefactureerde mediagelden. Daardoor is de Dienst Publiek en Communicatie veel afhankelijker geworden van de betrouwbare werking van processen en systemen bij het bureau dat deze diensten levert. Door middel van audits is vastgesteld dat het bureau in opzet adequate beheersmaatregelen heeft getroffen gericht op de naleving van de contractuele afspraken. De Algemene Rekenkamer onderschrijft de mogelijkheid die door de accountant naar voren is gebracht om – gezien de uitbreiding met nieuwe diensten – audits uit te voeren op de werking van processen en systemen bij de dienstverlener. Hiermee krijgt DPC een goed beeld van de kwaliteit van de uitvoering. Door een verschuiving van de dienstverlening in het kader van Postbus 51

zijn er tekorten ontstaan in de exploitatie. Naar aanleiding hiervan is een voorstel gedaan om de financieringsstructuur aan te passen, die meer aansluit bij de kostenstructuur. Deze zal – zoals het er nu uitziet – in 2006 worden ingevoerd.

In 2004 kon de Algemene Rekenkamer bij één uitgavenpost niet vaststellen of de hieraan ten grondslag liggende prestatie vooraf was gegaan aan de betaling. Inmiddels zijn de procedures om prestatieverklaringen te archiveren aangescherpt.

Het eerste jaar van DPC als formeel ingestelde baten-lastendienst is redelijk goed verlopen. De dienst kan de financiële verantwoording nog verbeteren, vooral wat betreft het treffen van voorzieningen. De Algemene Rekenkamer beveelt dan ook aan om een voorzieningenbeleid te ontwikkelen.

3.1.5 Overige aandachtspunten

De volgende punten verdienen nog aandacht:

- naleving van offerteprocedures en het tekenen voor prestatie akkoord bij de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid;
- materieelbeheer: de departementale richtlijn is nog niet helemaal geïmplementeerd.

3.1.6 Bedrijfsvoering Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Met ingang van 2004 zijn de uitgaven en ontvangsten van het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten binnen de begroting van het ministerie van Algemene Zaken opgenomen in aparte verantwoordingsstaten. In paragraaf 2.3 en 2.4 is ingegaan op de informatie over de bedrijfsvoering in het jaarverslag en de aandachtspunten die volgens de minister gelden voor het beheer van het Kabinet der Koningin en de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

Het onderzoek van de Algemene Rekenkamer geeft geen aanleiding om hier iets aan toe te voegen, met uitzondering van de aandacht die de auditdienst vraagt voor het risico dat informatie in verkeerde handen komt door het gebruik van onbeveiligde gegevensdragers bij het Kabinet der Koningin. Wij vragen daarnaast aandacht voor de vastlegging van contracten en de controle op salarismutaties bij het Kabinet der Koningin.

3.2 Conclusies

3.2.1 Oordeel financieel beheer, materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties

De onderzochte onderdelen van het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties in 2005 van het Ministerie van Algemene Zaken hebben voldaan aan de in de CW 2001 gestelde eisen.

3.2.2 Conclusies overige bedrijfsvoering

De Algemene Rekenkamer heeft in 2005 geen onvolkomenheden in de overige bedrijfsvoering geconstateerd.

4 REACTIE MINISTER

De minister van Algemene Zaken constateert in zijn reactie van 20 april 2006 tot zijn genoegen dat de bedrijfsvoering geen onvolkomenheden kent en dat het jaarverslag 2005, de bijbehorende saldibalans, het financieel- en materieel beheer, alsmede de daartoe bijgehouden administraties voldoen aan de gestelde eisen.

Hij zegt toe om de verdere verbetermogelijkheden op het gebied van inkoop, personeelsbeheer, het ICT-beheer en de informatiebeveiliging de nodige aandacht te geven. De integrale reactie van de minister van Algemene Zaken is te vinden op de website van de Algemene Rekenkamer (www.rekenkamer.nl).

BIJLAGE 1**OVERZICHT BEGROTE EN VERANTWOORDE BEDRAGEN 2005****Ministerie van Algemene Zaken**

(bedragen x € 1 000)

	Verplichtingen			Uitgaven			verschil	
	Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005	Verskil abs	Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005	Verskil abs	abs	%
Beleidsartikelen								
1. Bevorderen van de eenheid van het algemeen regeringsbeleid	50 009	51 271	1 262	50 009	50 597	588	588	1,2
Nietbeleidsartikel								
3. nominaal en onvoorziën	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal	50 009	51 271	1 262	50 009	50 597	588	588	

Kabinet der Koningin

(bedragen x € 1 000)

	Verplichtingen			Uitgaven			verschil	
	Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005	Verskil abs	Begroting 2005 (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005	Verskil abs	abs	%
Beleidsartikelen								
1. Kabinet der Koningin	2 215	2 059	- 156	2 215	2 059	- 156	- 156	- 7,0
Totaal	2 215	2 059	0	2 215	2 059	0	0	
Totaal overschrijdingen								

Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
(bedragen x € 1 000)

	Verplichtingen			Uitgaven			verschil	
	Begroting 2005 (€) (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005 (€)	abs (€)	Begroting 2005 (€) (stand bij 2e supp.)	Verantwoording 2005 (€)	abs (€)	%	%
Beleidsartikelen								
1. Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	763	506	- 257	763	506	- 257	- 33,7	- 33,7
Totaal	763	506	0	763	506	0		
Totaal overschrijdingen								

Hieronder vindt u in alfabetische volgorde een aantal veel voorkomende belangrijke woorden en begrippen uit het rechtmatigheidsonderzoek van de Algemene Rekenkamer. Van iedere term wordt de betekenis omschreven. Waar relevant wordt ook het gebruik van de term in het onderzoek uitgelegd.

Accountantsrapport/auditrapport

Schriftelijk verslag van een accountant/auditor over de bevindingen naar aanleiding van het onderzoek naar: (a) de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie en de beleidsinformatie van een departement, (b) het financieel beheer en het materieelbeheer van een departement en (c) de financiële informatie in het jaarverslag van een departement (dan wel in het jaarverslag van het Rijk).

Accountantsverklaring

Schriftelijke mededeling van een accountant waarin een oordeel wordt gegeven over de deugdelijkheid van het jaarverslag van een departement. De accountantsverklaring geeft aan of de gegevens in het jaarverslag betrouwbaar zijn en of het jaarverslag is opgesteld overeenkomstig de voorschriften. Doorgaans bevat de accountantsverklaring daarnaast een expliciete uitspraak over de rechtmatigheid; bij enkele departementen (Financiën, SZW, VWS en VROM) wordt alleen een getrouwbeeldverklaring afgegeven.

Agentschap

Zie baten-lastendienst.

Artikelgewijze oordeelsvorming

Wijze waarop het oordeel van de Algemene Rekenkamer over begrotingsartikelen tot stand komt. Om het budgetrecht van de Staten-Generaal voor de afzonderlijke begrotingsartikelen tot zijn recht te laten komen, hanteert de Algemene Rekenkamer kwantitatieve tolerantiegrenzen op het niveau van begrotingsartikelen.

Baten-lastendienst

Onderdeel van de rijksdienst met een grotere zelfstandigheid dan andere departementale diensten. De ministeriële verantwoordelijkheid en het budgetrecht van de Tweede Kamer worden niet ingeperkt door de instelling van baten-lastendiensten. Een baten-lastendienst heeft een afzonderlijke plaats in de begroting en de financiële verantwoording en voert een administratie los van de begrotingsadministratie van het moederministerie.

Bedrijfsvoering

De primaire en ondersteunende bedrijfsprocessen die tot doel hebben de door de minister geformuleerde beleidsdoelstellingen te bereiken, alsmede de sturing en beheersing van deze processen.

Bezwaar

Zwaar middel dat de Algemene Rekenkamer bij haar rechtmatigheidsonderzoek kan inzetten wanneer een minister in strijd met de regels geld heeft uitgegeven of onregelmatigheden in de administratie van het departement heeft laten voortbestaan. Ook als er niet voldoende ontvangsten zijn kan dit een reden zijn om bezwaar te maken. De Algemene Rekenkamer doet dit echter niet snel; er wordt eerst gerapport-

teerd en overleg gevoerd. Pas als dat niet tot verbeteringen leidt komt de bezwaarprocedure in beeld. De bezwaarprocedure is bedoeld als signaal dat maatregelen dringend nodig zijn.

Bezwaaronderzoek

Onderzoek ten behoeve van de besluitvorming door de Algemene Rekenkamer over het al dan niet maken van bezwaar. De Algemene Rekenkamer kan bezwaar maken op grond van artikelen 88 en 89 van de Comptabiliteitswet 2001. De Algemene Rekenkamer hanteert een selectief bezwaarbeleid.

Budgetrecht Tweede Kamer

Recht van het parlement om van tevoren toestemming te verlenen aan de regering voor het aangaan van verplichtingen, het doen van uitgaven en het innen van ontvangsten (belastingen).

Departementale auditdienst (DAD)

Onderdeel van het ministerie dat onder meer belast is met de controle van het departementale jaarverslag en met het onderzoek naar het financieel beheer, naar het materieelbeheer en de administraties daarover en naar de totstandkoming van de niet-financiële informatie. De DAD voert een wettelijke taak uit. De Algemene Rekenkamer beschouwt de DAD principieel als een interne accountant, zij het een relatief onafhankelijke. Een waarborg voor deze relatieve onafhankelijkheid vormt het feit dat de taak en de plaats van de DAD wettelijk geregeld zijn. De plaats, direct onder de secretaris-generaal, waarborgt de onafhankelijkheid ten opzichte van de te controleren afdelingen en diensten.

Deugdelijke weergave

De financiële verantwoording dient het gevoerde beheer deugdelijk weer te geven. Dit houdt in dat de informatie betrouwbaar, aanvaardbaar en toereikend moet zijn, zodat de Staten-Generaal als gebruiker van de informatie een oordeel over de uitkomsten kan vormen.

Europese aanbestedingsrichtlijnen

Richtlijnen voor het openstellen van overheidsopdrachten voor leveranciers uit alle Europese lidstaten gebaseerd op de beginselen: non-discriminatie, transparant proces en objectieve selectie- en gunningscriteria.

Financieel beheer

Het geheel van beslissingen, handelingen en regels die zijn bedoeld voor de sturing en beheersing van, alsmede de verantwoording over, de financiële transacties en de saldi waarvoor de minister (mede)verantwoordelijkheid draagt. Deze begripsomschrijving is gebaseerd op de Comptabiliteitswet (CW 2001).

Financieel jaarverslag en saldibalans van het Rijk

Documenten die tezamen de jaarlijkse financiële verantwoording vormen van het Rijk. Het jaarverslag bevat de rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk. De saldibalans van het Rijk sluit op deze rekening aan. Beide documenten worden opgesteld door de minister van Financiën.

Fouten

Fouten zijn afwijkingen van de criteria rechtmatigheid en deugdelijke weergave. Rechtmatigheidsfouten en deugdelijke weergave fouten worden beide onderscheiden in onjuistheden en onvolledigheden.

Jaarverslag (departementaal)

Het departementale jaarverslag bestaat uit verantwoordingsinformatie over: (a) het door het departement gevoerde beleid (beleidsinformatie), (b) de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten van het departement (financiële informatie) en (c) het gevoerde financieel beheer en materieelbeheer (bedrijfsvoeringsinformatie).

M&O-beleid

Het geheel van maatregelen genomen door ministers om misbruik en oneigenlijk gebruik van (subsidie)regelingen zoveel mogelijk te beperken.

Materieelbeheer

De zorg voor niet-geldelijke zaken vanaf het moment van ontvangst tot aan het moment van afstoting.

Onvolkomenheid

Overschrijding van de kwalitatieve tolerantiegrens die de Algemene Rekenkamer hanteert bij haar beoordeling van de bedrijfsvoering van een departement.

Onzeker (onzekerheden)

Oordeel dat de Algemene Rekenkamer in bepaalde gevallen geeft over financiële informatie in het jaarverslag van een departement. Het oordeel «onzeker» wordt gegeven wanneer de Algemene Rekenkamer door onvolkomenheden in het financieel beheer niet kan vaststellen of de betreffende bedragen in het jaarverslag al dan niet rechtmatig of al dan niet deugdelijk weergegeven zijn.

Overdrachtsuitgaven

Categorie uitgaven waartoe onder andere subsidies en specifieke uitkeringen behoren.

Potentieel bezwaargeval

Onvolkomenheden in het financieel beheer of in de financiële verantwoording van een ministerie die de kwalitatieve of kwantitatieve tolerantiegrenzen van de Algemene Rekenkamer overschrijden.

Rechtmatigheid

Norm waaraan de financiële verantwoordingen van de ministeries en van het Rijk moeten voldoen, inhoudende dat: (a) de verantwoordingen zijn opgesteld overeenkomstig de wijze waarop dat in wettelijke regelingen is voorgeschreven, en (b) de in de verantwoordingen opgenomen bedragen bij de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begrotingswetten en andere wettelijke regelingen.

Review

De beoordeling door de Algemene Rekenkamer van de controle die is uitgevoerd door de departementale auditdienst (DAD). Deze review dient om vast stellen of de DAD-controle zodanig is uitgevoerd dat de Algemene Rekenkamer gebruik kan maken van de bevindingen die daaruit zijn voortgekomen.

Tolerantiegrenzen

Op artikelniveau onderscheidt de Algemene Rekenkamer drie kwantitatieve tolerantiegrenzen, te weten:

1. Bij begrotingsartikelen met een realisatiebedrag van kleiner dan € 50

miljoen mag de som van de fouten en onzekerheden niet meer zijn dan 10% van het bedrag van het artikel.

2. Bij begrotingsartikelen met een realisatiebedrag van € 50 miljoen tot € 500 miljoen mag de som van de fouten en onzekerheden niet meer zijn dan € 5 miljoen.
3. Bij begrotingsartikelen met een realisatiebedrag van € 500 miljoen of meer mag de som van fouten en onzekerheden niet meer zijn dan 1% van het realisatiebedrag.

Ook voor de afzonderlijke saldibalansposten gelden deze kwantitatieve tolerantiegrenzen.

Op het niveau van het jaarverslag mag het percentage aan fouten niet groter zijn dan 1% en het percentage aan onzekerheden niet groter dan 3%.